

12
JORNADES CATALANES
D'INFORMACIÓ
I DOCUMENTACIÓ
BARCELONA
19 I 20 DE MAIG DE 2010

El repositori institucional DIGITAL.CSIC i les biblioteques del CSIC a Catalunya

Miquel Àngel Plaza-Navas Unitat de Coordinació de Biblioteques del CSIC a Catalunya
maplaza@dicat.csic.es

Luisa Domènech García Oficina Técnica Digital.CSIC. Unidad de Coordinación de Bibliotecas del CSIC
ldomenech@bib.csic.es

Ana Mª García Ramiro Documentalista. Institució Milà i Fontanals.
amgramiro@gmail.com

Resum

Després dels seus primers dos anys de vida, el repositori institucional DIGITAL.CSIC s'ha convertit en un dels més importants a nivell estatal. Des del principi la Unitat de Coordinació de Biblioteques del CSIC ha fet un gran esforç per a que les biblioteques tinguin un pes fonamental en la seva posada en marxa. Es proporcionen algunes dades quantitatives per conèixer el paper que els 23 centres i les 11 biblioteques que el CSIC té a Catalunya han desenvolupat en aquest projecte. Finalment, es plantegen algunes vies de treball de cara a la consolidació de DIGITAL.CSIC.

Paraules clau:

DIGITAL.CSIC; Repositoris institucionals; Arxiu delegat; Auto-arxiu; Biblioteques; CSIC; Unitat de Coordinació de Biblioteques del CSIC

Resumen

Tras sus dos primeros primeros años de vida, el repositorio institucional DIGITAL.CSIC se ha convertido en uno de los más importantes a nivel estatal. Desde el inicio la Unidad de Coordinación de Bibliotecas del CSIC ha realizado un gran esfuerzo para que las bibliotecas tengan un peso fundamental en su puesta en marcha. Se proporcionan datos cuantitativos para conocer el papel que los 23 centros y las 11 bibliotecas que el CSIC tiene en Cataluña ha desarrollado en este proyecto. Finalmente, se plantean algunas vías de trabajo de cara a la consolidación de DIGITAL.CSIC

Palabras clave

DIGITAL.CSIC; Repositorios institucionales; Archivo delegado; Auto-archivo; Bibliotecas; CSIC; Unidad de Coordinación de Bibliotecas del CSIC

Abstract

After only two years of life, the institutional repository DIGITAL.CSIC is one of the most important in Spain. From the beginning, the CSIC Libraries Coordination Unit has made a big effort to give to their libraries an outstanding weight in this project. Quantitative data are shown to know the rol that have had the 23 centres and 11 libraries maintained by the CSIC at Catalonia. Finally, some suggestions are proposed to consolidate DIGITAL.CSIC in this autonomous community.

Keywords

DIGITAL.CSIC; Institutional repositories; Mediated deposit service; Self-archiving; Libraries; CSIC; CSIC Libraries Coordination Unit

1. Introducció

L'any 2009 va fer 25 anys que el CSIC va iniciar el que es podria definir com l'etapa de modernització de les seves biblioteques. Efectivament, el 1984 neix la idea d'aconseguir una xarxa informatitzada de biblioteques dins un organisme on, fins a les hores, havien funcionat de manera molt independent i sense cap política ni directrius bibliotecàries comunes. Aquell any es crea el PRIBIC (Programa d'Informatització de Biblioteques del CSIC) amb l'objectiu de construir un catàleg col·lectiu i dotar a les seves biblioteques amb la infraestructura tècnica adequada. El camí recorregut des d'aleshores no ha estat fàcil però sí productiu ja que, al llarg d'aquest temps, moltes de les eines informàtico-documentals utilitzades al centres del CSIC

(correu electrònic, llistes de distribució, connexions via protocols X29, protocols TCP/IP, Telnet, Gopher, ftp, web, etc.) van entrar de la mà de les biblioteques. De les “innovadores” edicions en microfita dels catàlegs de monografies i revistes de mitjans dels anys vuitanta s’ha arribat a l’actual Biblioteca Virtual del CSIC des d’on accedir de forma unificada a les referències i text complet de nombrosos recursos electrònics, fins i tot, sense tenir en compte la ubicació “física” dels seus usuaris. A Catalunya, i molt lligat amb les incipients telecomunicacions de l’època, aquesta modernització va arribar cap a l’any 1990.

Un quart de segle després la Xarxa de Biblioteques del CSIC s’ha consolidat com una de les més importants de l’Estat en quant a fons i serveis, gràcies a l’existència d’un gran equip humà de més de 200 persones que s’ha esforçat per mantenir-se al dia amb els avanços de la professió i a una Unitat de Coordinació de Biblioteques (CBIC) que ha apostat per la formació continuada, la participació en projectes nacionals i internacionals, la realització d’un Pla Estratègic per a la seva Xarxa... en definitiva, per una modernització completa del sistema bibliotecari i d’informació científica de l’organisme al qual pertany amb tot un seguit de mesures bibliotecàries, arxivístiques i tecnològiques, entre les que recentment destaca la implementació d’un nou servei com és el del repositori institucional Digital.CSIC.¹

2. El CSIC i el moviment “Open Access”: Digital.CSIC

El CSIC es va incorporar al moviment “Open Access” el 31 de gener de 2006, quan va signar la “Declaració de Berlín” convertint-se en la quarta institució espanyola que s’hi adheria. Ho feia amb la finalitat d’assegurar l’accés més ampli possible a la producció científica realitzada en el seu organisme i, també, intentar preservar-la com un bé comú per a la societat qui es qui, a final de tot, la sosté econòmicament. Al maig de 2006 Rodríguez Alcalde, Ponsati i Cala assenyalaven que:

“El CSIC es el organismo de investigación multidisciplinar más importante del estado, su aportación a la creación de conocimiento científico es importante. La financiación pública que reciben los investigadores que en él trabajan también y por ello parece razonable proponer que esta institución lidere una iniciativa de crear un repositorio institucional que albergue la producción científica de esta comunidad contribuyendo así de forma decisiva a divulgar, ante la sociedad que lo financia y ante otras comunidades científicas, el conocimiento que es capaz de producir [...] La propuesta se concreta en la puesta en marcha de un repositorio institucional multidisciplinar que albergará toda la documentación científica (preprints y postprints) generada por investigadores del CSIC. Para la realización de esta acción es de suma importancia que exista un mandato institucional que incentive a los autores a depositar sus contenidos.”²

I, un any i mig després, al novembre de 2007, Giner, Pemau, Castro i Domènech indicaven, per la seva banda, que:

---

¹ Digital.CSIC : acceso abierto a documentos digitales [en línia]. [Madrid]: CSIC, 2007. <<http://digital.csic.es/>>

² Ángel L. Rodríguez Alcalde; Agnès, Ponsati Obiols; Clara Cala Rivero, “Hacia una estrategia Open Access en el Consejo Superior de Investigaciones Científicas”, *IX Jornadas sobre Tecnologías de la Información para la Modernización de las Administraciones Públicas (TecnMAP 2006)*, Sevilla, 30 de Mayo-2 de Junio de 2006, 2006, p.[7], <<http://digital.csic.es/bitstream/10261/1416/1/open%2baccess.pdf>>

“La puesta en marcha de Digital.CSIC conllevará numerosas ventajas, tanto para la institución como para sus investigadores. Por un lado, la publicación en acceso abierto producirá un cuantioso aumento de la visibilidad de los trabajos científicos del personal investigador del CSIC. Desde el punto de vista de la institución, el repositorio facilitará la organización y gestión de las publicaciones del CSIC, así como de su preservación. Eventualmente, Digital.CSIC podría devenir una herramienta de interés en las tareas de evaluación del personal científico del CSIC.”³

Les pretensions en aquell moment eren molt elevades... reunir “tota la documentació científica” del CSIC i, a ser possible, mitjançant un “manament institucional” que animés a l’auto-arxiu per part dels propis investigadors..., “facilitar” la seva preservació i “esdevenir una eina d’interès en els procediments d’avaluació del personal científic.” No obstant, el breu camí que es porta recorregut demostra que, mica a mica, s’està anant en aquesta direcció. El recolzament oficial de les màximes autoritats del CSIC ha estat significatiu i, l’esforç portat a terme per la CBIC i la Secretaria General Adjunta d’Informàtica (SGAI)⁴ del CSIC ha permès que l’interès pel moviment “Open Access” al CSIC hagi passat de ser un projecte a ser una realitat ben afiançada en un temps realment raonable mitjançant la creació de Digital.CSIC, el repositori institucional d’aquest organisme.

“Son muchos factores los que explican el importante nivel de progreso de Digital.CSIC: el decidido apoyo institucional al proyecto, la generosa participación en tareas de archivo de una parte importante del personal científico y de la totalidad de la Red de Bibliotecas del CSIC, el apoyo fundamental que se presta al proyecto desde la Secretaría General Adjunta de Informática, o el gran esfuerzo realizado en el ámbito de la formación de colaboradores, sean investigadores o personal de biblioteca. Éste es un proyecto que se está llevando adelante con la participación de muchas personas, y cada pequeña aportación es relevante para el progreso global.”⁵

2.1. Digital.CSIC

Pot ser interessant fer un breu resum del camí que s’ha recorregut. En novembre de 2006 la Vicepresidència de Ciència i Tecnologia (VICYT) del CSIC crea un Grup Assessor per dissenyar l’estratègia a seguir. Aquest Grup, integrat per membres de la CBIC i de la SGAI del CSIC,⁶ finalment, a l’abril de 2007 presenta un informe sobre el projecte en el que es proposen les directrius a seguir, els recursos humans i econòmics necessaris, les necessitats de software i el contingut del que hauria de ser el repositori institucional del CSIC, sota el nom de Digital.CSIC.

³ Clara Giner Duran; Julio Pemau Alonso; Pablo de Castro Martín; Luisa Domenech García, “El Repositorio Institucional Digital.CSIC: la materialización de la estrategia Open Access del Consejo Superior de Investigaciones Científicas”, *X Jornadas sobre Tecnologías de la Información para la Modernización de las Administraciones Públicas (Tecnimap 2007)*, Gijón, 27-30 de noviembre de 2007, 2007, p.[3], <http://digital.csic.es/bitstream/10261/2222/1/oa_tecnimap.pdf>

⁴ El Centre Tècnic d’Informàtica (CTI) del CSIC es va convertir en Secretaria General Adjunta d’Informàtica del CSIC durant el desenvolupament de Digital.CSIC.

⁵ Pablo de Castro Martín, “Digital.CSIC: un repositorio institucional en plena consolidación”, *Enredadera*, N° 16 (junio 2009), <<http://digital.csic.es/bitstream/10261/13867/1/consolidacion.pdf>>

⁶ També hi participava una persona relacionada amb el món de l’edició de revistes científiques.

L'octubre de 2007 es crea l'Oficina Tècnica Digital.CSIC (OTDC), que sota la supervisió de la CBIC seria l'encarregada de posar en marxa el repositori. La seva principal missió era la de dissenyar una aplicació basada en el software escollit, DSpace, que tingués en compte les recomanacions del Grup Assessor i, a la vegada, omplir-lo d'un mínim de contingut per tal de poder iniciar oficialment la seva activitat en el termini més curt possible. Tres mesos després, el 18 de gener de 2008 el president del CSIC presenta públicament Digital.CSIC en roda de premsa als mitjans de comunicació i a la comunitat científica de l'organisme. Encara que al CSIC no hi ha un manament institucional que obligui a dipositar els treballs d'investigació a Digital.CSIC, amb motiu de la seva presentació el propi president del CSIC va enviar una carta informativa a tot el personal del CSIC en la que l'animava a participar-hi activament.⁷ En aquest punt de partida comptava ja amb 1.200 registres. Des de llavors el seu creixement ha estat significatiu: 5.000 registres a l'agost de 2008, 10.000 a l'abril de 2009, 15.000 al setembre de 2009, 18.000 al gener de 2010, 21.000 registres al maig de 2010... posant-se clarament a l'alçada dels altres repositoris institucionals de l'estat.

Digital.CSIC és el recurs creat pel CSIC per tal d'emmagatzemar la producció científica d'aquest organisme en tots els seus formats. El seu objectiu es reunir, arxivar, preservar i difondre la producció intel·lectual de la comunitat científica del CSIC i oferir l'accés obert a aquesta producció, per tal d'aconseguir una visibilitat nacional i internacional més àmplia tant dels seus autors com del propi organisme.

Arribats a aquest punt, una de les activitats més importants que va dur a terme la OTDC va ser la de difusió entre el personal científic i bibliotecari del CSIC. Durant el primer quadrimestre del 2008 es van realitzar 53 presentacions per a un total de 74 centres visitats. Complementàriament, es van fer sessions i cursos específics per al personal bibliotecari ja que es tenia clar que la Xarxa de Biblioteques del CSIC podia obtenir un important paper com a responsable de la gestió i suport tècnic bàsic de Digital.CSIC als seus centres i, a més a més, constituir-se en la cara visible del repositori davant dels seus investigadors. Posteriorment, s'ha continuat realitzant aquesta tasca de difusió visitant la resta de centres del CSIC i, conjuntament amb la CBIC, organitzant nous cursos de formació durant el primer trimestre de 2010.

La importància assolida per Digital.CSIC es pot indicar a partir del "Ranking Web de Repositorios Mundiales"⁸ en el que d'ocupar la posició número 230 al maig de 2008, ha passat a la posició 68 al juliol de 2009 i, a la 49 al gener de 2010. A més a més, dels 16 repositoris espanyols que es troben entre els 400 primers repositoris d'aquest Ranking, Digital.CSIC ha aconseguit situar-se en la tercera posició darrera *UPCommons* i *Dipòsit Digital de Documents de la UAB*.

"A finales de mayo de 2009, en un período significativamente breve considerados los plazos habituales de evolución, el repositorio institucional del CSIC almacena ya más de 11.200 trabajos científicos, un nivel de contenido que, aunque lejos aún del número de materiales archivados en grandes instituciones científicas como el CNRS o la Max Planck Gesellschaft, sitúa ya a Digital.CSIC entre las plataformas más relevantes a nivel nacional, y como la más

---

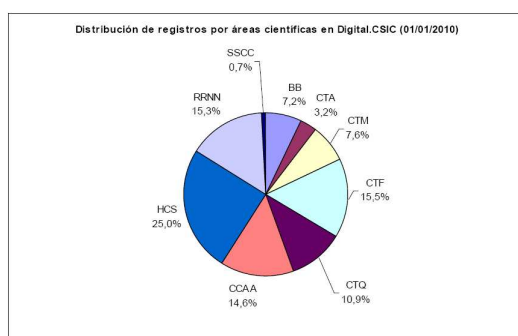
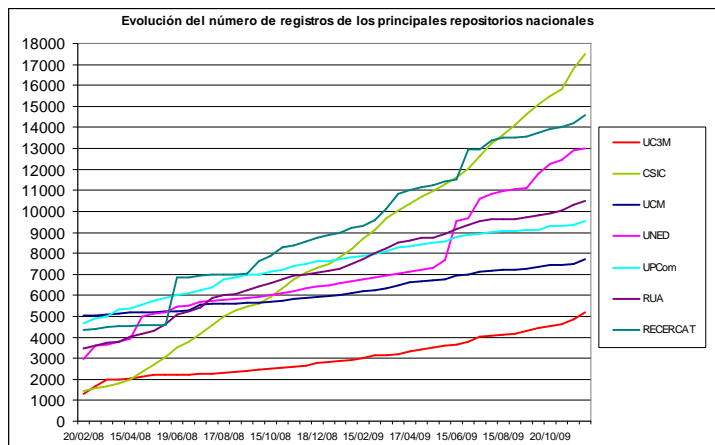
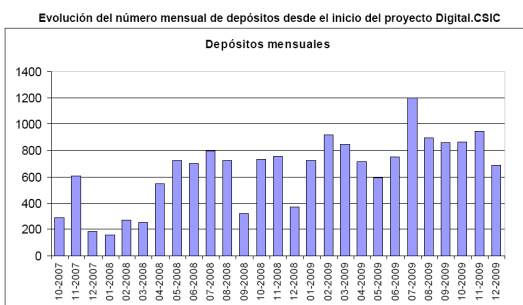
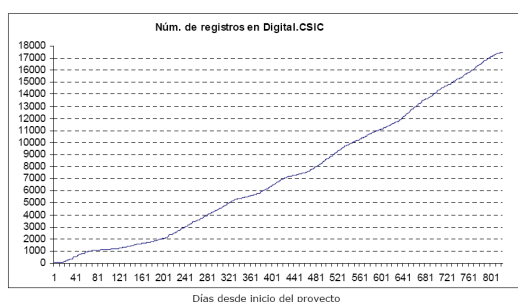
⁷ En l'actualitat totes les institucions dedicats a la recerca i amb repositori digital es troben a l'espera de l'aprovació de la nova "Llei de la Ciència" i veure com queda el text definitiu relacionat amb l'obligatorietat o no de l'arxivament dels treballs finançats amb diners públics.

⁸ Ranking Web de Repositorios del Mundo [en línia]. [Madrid]: CCHS-CSIC, 2004-2010. [Última actualización: Enero 2009] <<http://repositories.webometrics.info/>> [Última consulta: 27-01-2010].

importante si se examinan únicamente los contenidos de ámbito científico en los repositorios españoles.”⁹

A dia 22 de gener de 2010, Digital.CSIC comptava amb 17.929 registres. Algunes de les dades més significatives assolides per Digital.CSIC segons el darrer informe (1 de gener de 2010)¹⁰ són les següents:

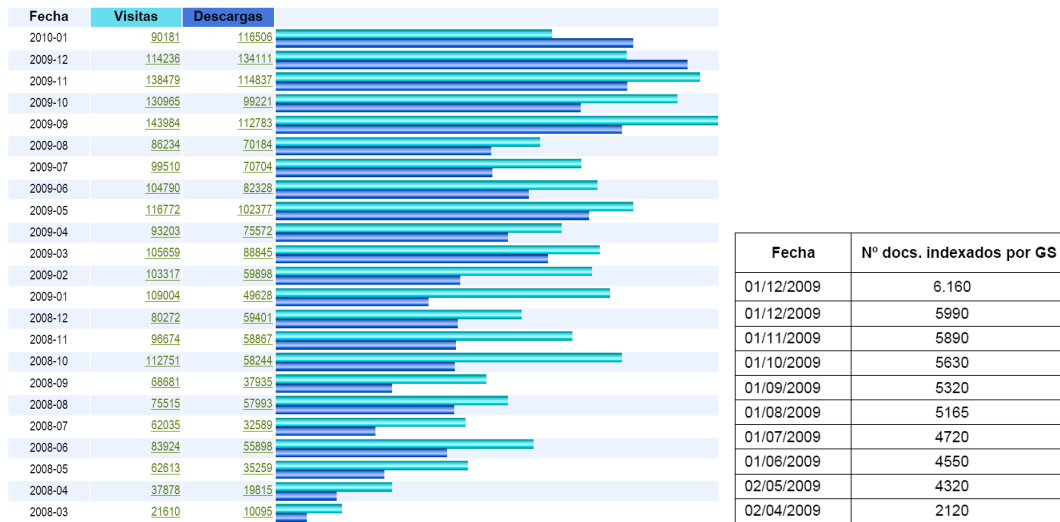

[Biología y Biomedicina](#)
[Ciencia y Tecnología de Alimentos](#)
[Ciencia y Tecnología de Materiales](#)
[Ciencia y Tecnologías Físicas](#)
[Ciencia y Tecnologías Químicas](#)
[Ciencias Agrarias](#)
[Humanidades y Ciencias Sociales](#)
[Recursos Naturales](#)
[Servicios Centrales CSIC](#)

1354 BB
 606 CTA
 1424 CTM
 2909 CTF
 2043 CTQ
 2752 CCAA
 4694 HCS
 2876 RRNN
 138 SSCC

⁹ Pablo de Castro Martín, “Digital.CSIC: un repositorio institucional en plena consolidación”, *Enredadera*, N° 16 (junio 2009), <<http://digital.csic.es/bitstream/10261/13867/1/consolidacion.pdf>>

¹⁰ "Informe de contenidos Digital.CSIC: resumen", [Madrid]: Oficina Técnica Digital.CSIC, 01/01/2010, 11 p. Con fecha de 13 de Mayo de 2010, el número de registros era de 21.779 (<<http://digital.csic.es/estadisticas/estadisticasCentros.jsp>>). Recentment s'ha publicat la primera memòria de Digital.CSIC (Oficina Técnica Digital.CSIC. *Memoria 2009 Digital.CSIC : acceso abierto a documentos digitales*. Madrid: [CSIC. Unidad de Coordinación de Bibliotecas. Oficina Técnica Digital.CSIC, 2010] <http://digital.csic.es/documentos/DigitalCSIC_memoria_2009.pdf>)

El repositori científic del CSIC reproduïx la divisió institucional en 8 àrees científiques, a las quals s'ha afegit una novena, la dels serveis centrals del CSIC. Digital.CSIC utilitza el software lliure DSpace (versió 1.4.2), creat pel Massachusetts Institute of Technology al 2002 i, actualment, el més utilitzat al món pels repositoris oberts,¹¹ i pot contenir documents en diferents formats. A l'actualitat, Digital.CSIC compta amb articles "post-prints" de revistes científiques, tesis doctorals, llibres i capítols de llibres, patents, ressenyes, comunicacions a congressos, fotografies, vídeos, un ampli ventall de literatura grisa i altres tipus de material multimèdia.

Des dels seus inicis, Digital.CSIC ha anat afegint desenvolupaments específics al software DSpace per tal d'augmentar serveis i eines útils per a la gestió del repositori per part dels administradors i, també, per a la seva utilització per part de la seva comunitat d'usuaris. Entre aquestes innovacions es poden destacar les següents:

- Eina per actualitzar les notícies a la pàgina d'inici de Digital.CSIC de forma automàtica
- Metadata Quality Module de @mire, per a detectar duplicats, realitzar modificacions massives de metadades, canviar col.leccions i altres funcionalitats
- Autocompletar a Digital.CSIC, per tal d'agilitzar la selecció del nom de l'editor i del títol de la revista automàticament quan s'omple un formulari d'enviament
- Digital.CSIC a la teva web, per a consultar els continguts de Digital.CSIC des de webs externes al repositori (actualment incorporada a les webs de quasi tots els centres del CSIC, webs personals d'usuaris i d'altres webs alienes a l'organigrama institucional del CSIC). Aquesta aplicació es pot descarregar gratuïtament a <http://digital.csic.es/csic-api-conf>
- Registres d'accés restringit a Digital.CSIC, per a identificar aquells documents del repositori que temporalment no es troben en accés obert
- Formulari d'enviament Digital.CSIC, per a facilitar als investigadors i altres usuaris l'enviament de treballs que han de ser arxivats al repositori
- Control entrada uniforme dels autors

¹¹ "Usage of Open Access Repository Software – Worldwide." En: *OpenDoar : Directory of Open Access Repositories*. University of Nottingham, UK, cop. 2010. Last updated: 12-Apr-2010 <<http://www.opendoar.org/onechart.php?cID=&ctID=&rtID=&clID=&IID=&potID=&rSoftWareName=&search=&groupby=r.rSoftWareName&orderby=Tally%20DESC&charttype=pie&width=600&height=300&caption=Usage%20of%20Open%20Access%20Repository%20Software%20-%20Worldwide>> [Última consulta: 12-abril-2010].

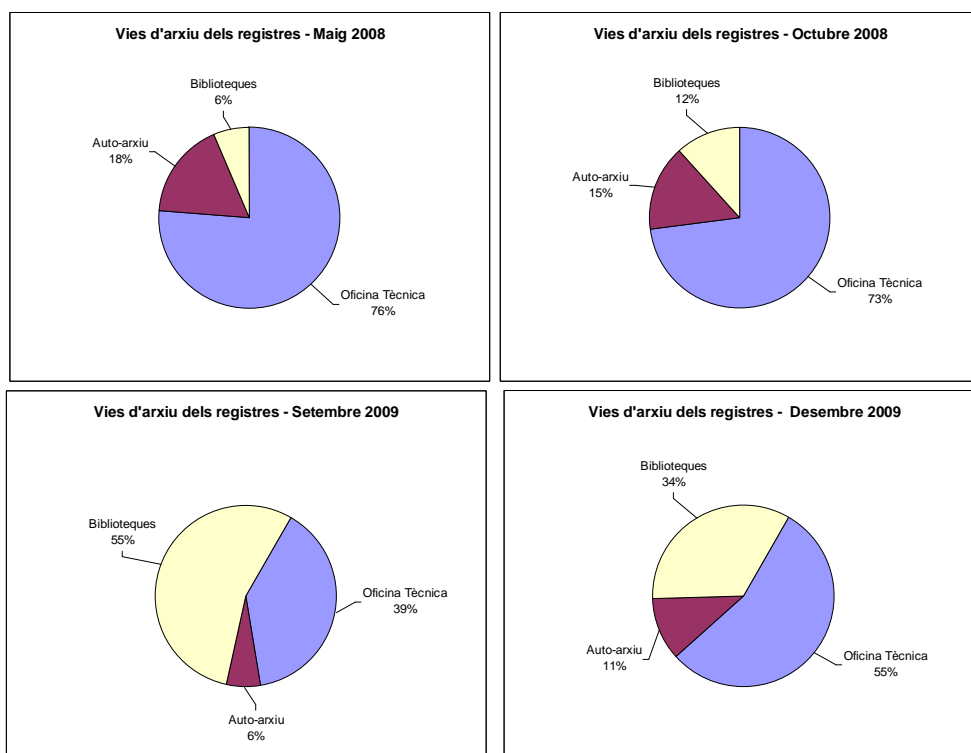
- Integració de Digital.CSIC com a recurs metabuscable a la Biblioteca Virtual del CSIC

Digital.CSIC genera de forma automàtica estadístiques que permeten fer un seguiment de les visualitzacions i descàrregues de textos complets presents al repositori a tot el món. Pel moment, ambdós tipus d'estadístiques permeten les cerques per mes o any (<http://digital.csic.es/es?idioma=es>) i, igualment es troba disponible un resum per país (http://digital.csic.es/es?action=cumulate_country&range=all). Actualment s'està treballant en una millora substancial de les estadístiques d'ús que es poden obtenir que permetran una més gran granularitat i una diversificació més àmplia de les possibles cerques. Algunes d'aquestes millores es van materialitzar amb la realització d'un nou mòdul d'estadístiques al maig de 2010.

Les vies mitjançant les quals es nodreix Digital.CSIC són les comunes a la major part de la resta de repositoris:

- Auto-arxiu per part dels investigadors
- Servei d'Arxiu Delegat (SAD) per part de les Biblioteques de la Xarxa de Biblioteques del CSIC
- Servei d'Arxiu Delegat (SAD) per part de l'Oficina Tècnica Digital.CSIC
- Càrregues automatitzades a partir de bases de dades ja existents

Com es pot observar a continuació, al llarg d'aquests dos anys de vida de Digital.CSIC s'ha evolucionat envers el que creiem hauria de ser la tendència d'arxiu al repositori. Durant el primer any de vida, un enorme pes de l'arxiu per part del SAD de la OTDC, que s'hauria d'anar moderant donat el seu augment dels SAD de les biblioteques del CSIC i, un manteniment, encara massa reduït, de l'Auto-arxiu.

Paral·lelament, la OTDC ha continuat millorant l'aplicació informàtica amb la que funciona el repositori per tal de proporcionar més funcionalitats que facilitin i animin a que els investigadors i les biblioteques del CSIC augmentin el seu grau de participació. En aquest sentit es va implementar un primer nivell d'estadístiques que permet veure el número de visites i descàrregues dels registres, més permisos d'edició dels registres, entrada uniforme més

controlada en certs camps (noms d'autors, títols de publicacions, editorials), control de duplicats, arxiu de registres en accés restringit, una aplicació per instal·lar el mòdul de consulta en qualsevol pàgina web dels investigadors i, en el futur, permetre la fàcil integració de registres a partir de bases de dades ja existents i a altres serveis administratius de l'organisme (integració en la realització dels currícula dels investigadors), un nou mòdul d'estadístiques més complet i la integració de Digital.CSIC com a recurs metabuscable a la Biblioteca Virtual del CSIC.

3. Digital.CSIC als centres i biblioteques del CSIC a Catalunya

Ja s'han publicat alguns treballs sobre la presència de Digital.CSIC en alguns centres del CSIC (Instituto Nacional del Carbón, d'Oviedo,¹² Estación Experimental de Aula Dei, de Saragossa,¹³ i Centro de Ciencias Humanas y Sociales, de Madrid¹⁴), en el que el paper de les seves biblioteques s'està convertint en fonamental a l'hora de difondre la importància del repositori entre els seus investigadors i col·laborar en l'arxiu de la seva producció científica. Malgrat aquests incipients treballs, encara manca, donada la curta història del repositori, un estudi més profund, tant global a nivell de tot el CSIC o de les seves àrees d'actuació, com particular a nivell de cadascun dels centres, que permeti constatar el grau d'assoliment dels objectius proposats per les autoritats científiques i bibliotecàries de l'organisme. No obstant, aquest breu treball és el primer que pretén donar una visió aproximada a nivell territorial de Digital.CSIC proporcionant algunes de les dades quantitatives que, fins el moment, es poden donar sobre la seva presència als centres del CSIC a Catalunya. El cert és que les dades disponibles per a presentar aquest panorama són nombroses, però la OTDC encara no ha pogut desenvolupar tot el ventall de possibilitats estadístiques que permet Digital.CSIC i, per tant, la major part de les reflexades a continuació han requerit d'una gran inversió d'esforç manual per part dels autors. En aquest sentit, volem deixar clar que es tracta, senzillament, d'una "aproximació" quantitativa sense cap altra més intenció. Hem tractat d'apropar-nos a qüestions com: Quin grau de participació a Digital.CSIC manifesten els diferents centres del CSIC a Catalunya? I, les biblioteques del CSIC a Catalunya? Quins són els centres del CSIC a Catalunya que més estan aportant? En quines àrees científiques aporten més els centres del CSIC a Catalunya? S'està aconseguint una major visibilitat en els treballs incorporats a Digital.CSIC per part dels centres i biblioteques del CSIC a Catalunya?

---

¹² Ana Baillo, "Digital.CSIC en el Instituto Nacional del Carbón (INCAR): una oportunidad para incrementar la visibilidad del Instituto en Internet", *Enredadera*, N° 16 (junio 2009), <<http://digital.csic.es/bitstream/10261/13871/1/incar.pdf>>

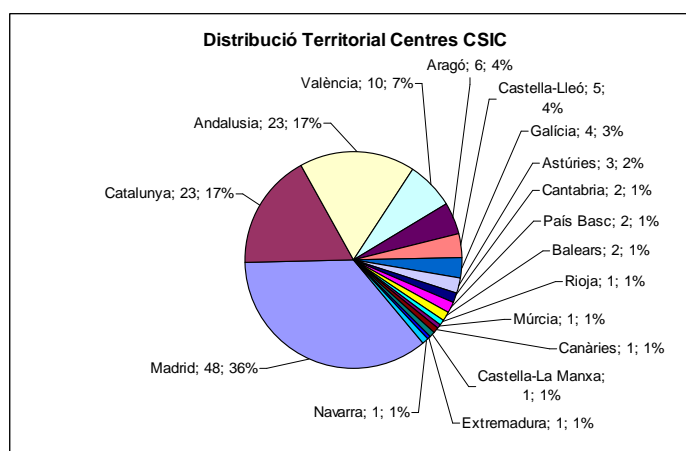
¹³ Juan Carlos Martínez Jiménez; Pablo de Castro Martín, "La EEAD en Digital.CSIC : algunas estadísticas, visibilidad derivada, vías y estrategias", *Charla divulgativa dirigida a investigadores EEAD, Noviembre de 2009*, 2009, <http://digital.csic.es/bitstream/10261/19792/1/EEAD_en_Digital.CSIC-Sesiones_dirigidas_2009.pdf>; Juan Carlos Martínez Jiménez, "Acercando Digital.CSIC a los investigadores de la Estación Experimental de Aula Dei (EEAD)", *Enredadera*, N° 16 (junio 2009), <<http://digital.csic.es/bitstream/10261/13876/1/eead.pdf>>

¹⁴ Carmen Mª Pérez-Montes; Andrés Martínez Díaz, "La difusión en Open Access de la producción científica del CCHS : aportación del Servicio de Archivo Delegado (SAD) de la Biblioteca Tomás Navarro Tomás", *Presentación del póster elaborado para difundir la labor desarrollada por el Servicio de Archivo Delegado de la Biblioteca Tomás Navarro Tomás para Digital.CSIC en el marco de la iniciativa Open Access*, 17 de noviembre de 2009, 2009, <http://digital.csic.es/bitstream/10261/18727/1/091117_Poster_PPT_Presentaci%c3%b3n_CPM.ppt>

Dels 134 centres (centres, institucions, instituts, estacions, unitats i laboratoris) que el CSIC té arreu de l'Estat en l'actualitat,¹⁵ a Catalunya se n'hi troben 23, és a dir, el 17,16% de tot ells.¹⁶ És la segona comunitat autònoma en quant a número de centres juntament amb la andalusa. La OTDC ha fet un esforç remarcable de divulgació a nivell estatal. També ho ha fet a Catalunya on, especialment entre el 12 i el 27 de febrer de 2008, durant la primera etapa general d'informació/formació sobre Digital.CSIC, la OTDC, conjuntament amb la CBIC-Catalunya, van visitar la major part dels centres del CSIC en aquesta comunitat i, també, van fer una sessió dirigida als bibliotecaris. Posteriorment, al mes de juliol de 2009 es va tornar a fer un curs de formació al CMIMA i, durant el primer quadrimestre de 2010, es tornarà a fer un altre. En total es van visitar 18 dels 23 centres (ICMAB, IMB-CNM, IIIA, IBB, IMF, IIBB, CEAB, ICTJA, IAE, IRII, CID, CIC i CMIMA),¹⁷ de manera que l'esforç de divulgació va ser considerable, informant gairebé al 90% dels centres.

Centres del CSIC a Catalunya	Ubicació	Àrea	Biblioteca
Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB)	Girona	RRNN	SI
Centre d'Investigació en Nanociència i Nanotecnologia (CIN2)	Bellaterra	CTM	NO
Institut d'Anàlisi Econòmica (IAE)	Bellaterra	HCS	NO
Institut de Ciència de Materials de Barcelona (ICMAB)	Bellaterra	CTM	SI
Institut de Ciències de l'Espai (ICE)	Bellaterra	CTF	NO
Institut d'Investigació en Intel·ligència Artificial (IIIA)	Bellaterra	CTF	SI
Institut de Microelectrònica de Barcelona (IMB-CNM)	Bellaterra	CTF	SI
Centre d'Investigació Cardiovascular (CIC)	BCN	BB	NO

¹⁵ CSIC. *Institutos – Centros y Unidades de Investigación*. [en línia]. [Madrid]: CSIC. Organización Central, [domingo, 24 de enero de 2010]. <http://www.csic.es/centros_directorio.do?aut=CATALUÑA>. A més disposa de 145 unitats associades amb altres institucions de recerca a tot l'estat, de les quals 39 s'hi troben a Catalunya. La creació, supressió, associació de centres, instituts, estacions, unitats, laboratoris (propis o mixtes) és constant al CSIC i es fa força difícil saber amb exactitud el seu número real.

¹⁶ A més també s'hi troben a Catalunya la Delegació del CSIC a Catalunya i el Consorci Residència d'Investigadors (CSIC-Generalitat).

¹⁷ Alguns dels centres engloben més d'un institut. És el cas del CMIMA que inclou ICM, UTM i IBE i, també, és el cas del CID que inclou a IQAC, IDAEA i CRAG. Algun dels 5 centres que no es van poder visitar estaven en procés de creació en aquelles dates.

Centre d'Investigació i Desenvolupament Pascual Vila (CID)	BCN	CTQ	SI
Consorci CSIC-IRTA-UAB Centre de Recerca Agrigenòmica (CRAG)	BCN (edifici CID)	BB	NO
Institut de Diagnòstic Ambiental i Estudis de l'Aigua (IDAEA)	BCN (edifici CID)	CTQ	SI
Institut de Química Avançada de Catalunya (IQAC)	BCN (edifici CID)	CTQ	SI
Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals (CMIMA)	BCN	RRNN	SI
Institut de Biologia Evolutiva (IBE)	BCN (edifici CMIMA)	RRNN	NO
Institut de Ciències del Mar (ICM)	BCN (edifici CMIMA)	RRNN	SI
Unitat de Tecnologia Marina (UTM)	BCN (edifici CMIMA)	RRNN	SI
Institució Milà i Fontanals (IMF)	BCN	HCS	SI
Institut Botànic de Barcelona (IBB)	BCN	RN	SI
Institut de Biologia Molecular de Barcelona (IBMB)	BCN	BB	NO
Institut de Ciències de la Terra Jaume Almera (ICTJA)	BCN	RN	SI
Institut d'Investigacions Biomèdiques de Barcelona (IIBB)	BCN	BB	NO
Institut de Robòtica i Informàtica Industrial (IRII)	BCN	CTF	SI
Observatori de Física Còsmica de l'Ebre (OE)	Tarragona	CTF	SI

La Xarxa de Biblioteques del CSIC està formada per unes 78 biblioteques. S'observa clarament, per tant, que no tots els centres (134) disposen d'una biblioteca "física." No obstant això, la CBIC s'encarrega de que tots ells tinguin accés als recursos electrònics de la Biblioteca Virtual i als serveis tradicionals de la Xarxa.

En el cas de Catalunya ens trobem que dels 23 centres, encara que la casuística real és molt diversa i caldria una explicació individualitzada de cadascun d'ells, podem indicar que n'hi ha 17 que disposen d'una biblioteca "física"¹⁸ i 6 que no. Per tant, en el cas d'aquests 6 darrers centres no poden disposar de l'arxiu per part dels SAD de les biblioteques. No totes les biblioteques del CSIC a Catalunya han pogut desenvolupar encara el servei de SAD,¹⁹ de manera que únicament 8 de les 17 biblioteques l'han posat en marxa (CID+IQAC+IDAEA, ICTJA, CMIMA+ICM+UTM i CEAB). Això representa un 47% del total de biblioteques, una xifra que, creiem és massa baixa i que, sens dubte, hauria d'anar augmentant en un futur no massa llunyà.

L'existència de dades conjuntes per comunitats autònomes no és massa nombrosa i encara estan per explorar a Digital.CSIC. Una d'aquestes dades escasses és la següent: la OTDC va aprofitar el Dia Mundial de l'Accés Obert (14 d'octubre de 2008)²⁰ per tal d'estimular l'arxiu de treballs al repositori per part d'investigadors i biblioteques del CSIC. Aquell dia es van

¹⁸ En realitat hi ha 11 biblioteques "físiques" ja que alguna d'aquestes dona servei en centres formats per més d'un institut o unitat.

¹⁹ Institutos CSIC que ofrecen el Servicio de Archivo Delegado (SAD) Digital.CSIC a sus autores, [Madrid: Oficina Técnica Digital.CSIC, 18/11/2009], [Darrera consulta: 24-01-2010] <<http://bibliotecas.csic.es/servicios/docs/SADNOV.pdf>>. Les dades d'aquest informe són incompletes, doncs només s'indiquen 4 biblioteques del CSIC a Catalunya.

²⁰ Pablo de Castro Martín; Luisa Domenech García, "El Día Mundial del Acceso Abierto (14 de octubre de 2008) en Digital.CSIC: estadísticas", [Madrid: Oficina Técnica Digital.CSIC, 16/10/2008], [Darrera consulta: 24-01-2010] <http://digital.csic.es/bitstream/10261/7844/1/Estadisticas_OADay_v2.pdf>

arxivar 91 treballs, quan la mitjana diària era de 23. El 42,9% va ser arxivat pel SAD de les Biblioteques, el 39,6% per Auto-arxiu i, el 17,6% restant pel SAD de la OTDC. Es pot dir que el grau de participació dels centres del CSIC a Catalunya va ser excel·lent, ja que van aportar 20 dels 91 registres, un 21,98% del total, convertint-se en la segona comunitat en número de registres arxivats. D'aquests 20 registres, 14 els va aportar la IMF representant el 70%, 4 el CEAB representant el 20% i, la resta pel CID i l'IMB-CNM. Durant aquell dia es va observar un notable augment de les aportacions mitjançant l'auto-arxiu dels autors i, també, per part del SAD de les biblioteques. L'any següent, durant la Setmana Internacional de l'Accés Obert 2009, del 19 al 23 d'octubre,²¹ no es van publicar dades que permetin realitzar una comparació amb les anteriors.

Centres del CSIC	Registres	%
Madrid	46	50,55%
Catalunya	20	21,98%
Andalusia	10	10,99%
Aragó	5	5,49%
Castella-Lleó	4	4,4%
València	3	3,3%
Balears	1	1,1%
Castella-La Manxa	1	1,1%
Astúries	1	1,1%
Total	91	100%

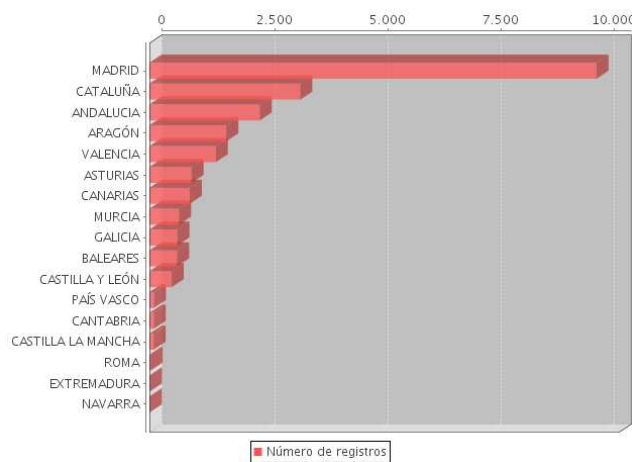
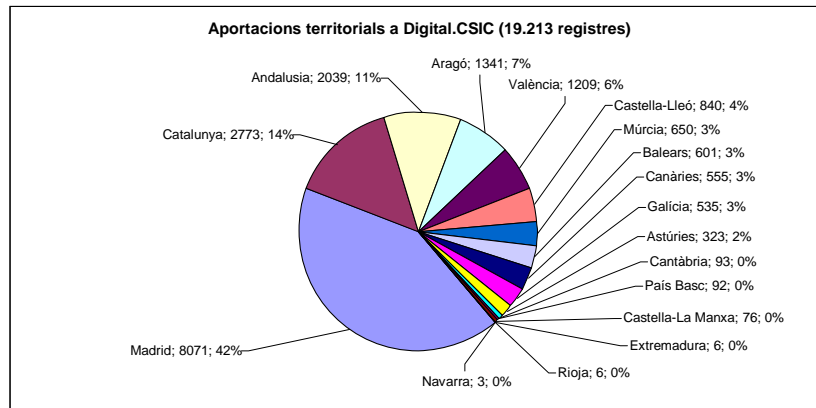
Centres del CSIC a Catalunya	Registres	%	Àrea
IMF	14	70%	HCS
CEAB	4	20%	RRNN
CID	1	5%	CTQ
IMB-CNM?	1	5%	CTF

Amb una visió molt més general, podem aportar les següents dades sobre la participació dels centres del CSIC a Catalunya a Digital.CSIC. A data de 22 de gener de 2010 el total de registres arxivats al repositori era de 19.213,²² dels quals 2.773 provenien dels centres del CSIC a Catalunya, és a dir, un 14,43% del total,²³ la segona comunitat autònoma en quant a nombre de registres. Per tant, sembla que els centres del CSIC a Catalunya estan donant una bona acollida a Digital.CSIC i hi estan arxivant d'una forma raonable.

²¹ "Semana del Acceso Abierto 2009 en Digital.CSIC: algunas estadísticas", [Madrid: Oficina Técnica Digital.CSIC, 29/10/2009], [Darrera consulta: 24-01-2010] <http://bibliotecas.csic.es/servicios/docs/Stats_OAWeek09.pdf>

²² La xifra real era de 17.929 registres, ja que alguns dels registres s'han arxivat en més d'un centre o comunitat dins Digital.CSIC. Amb data 13 de maig del 2010 el nombre de registres era de 21.779, el de registres visualitzats era de 2.744.846 i, el de registres descarregats era de 2.466.692.

²³ Amb data 13 de maig, l'aportació dels centres del CSIC a Catalunya era del 15,31% (3.334 registres).

Tenint en compte les dades sobre les àrees científiques del CSIC, ens podem aproximar al pes quantitatiu que han tingut fins ara els centres del CSIC a Catalunya. En aquesta comunitat només s'hi troben 6 de les 8 àrees científiques ja que no hi ha cap centre assignat a Ciència i Tecnologia d'Aliments ni a Ciències Agràries. S'observa que, en el moment actual, les àrees on més pes tenen els centres del CSIC a Catalunya són les de Ciència i Tecnologies Químiques i Recursos Naturals amb més del 30% de la producció total actual arxivada a Digital.CSIC. És precisament en aquestes àrees on s'observa una més gran col.laboració dels SAD de les biblioteques dels seus centres. En la resta de centres el pes radica principalment en el SAD de la OTDC i, en molta menys importància, en l'Auto-arxiu per part dels autors. Com es veurà als diagrames següents, la participació dels centres i biblioteques del CSIC a Catalunya segons les àrees és molt diversa.

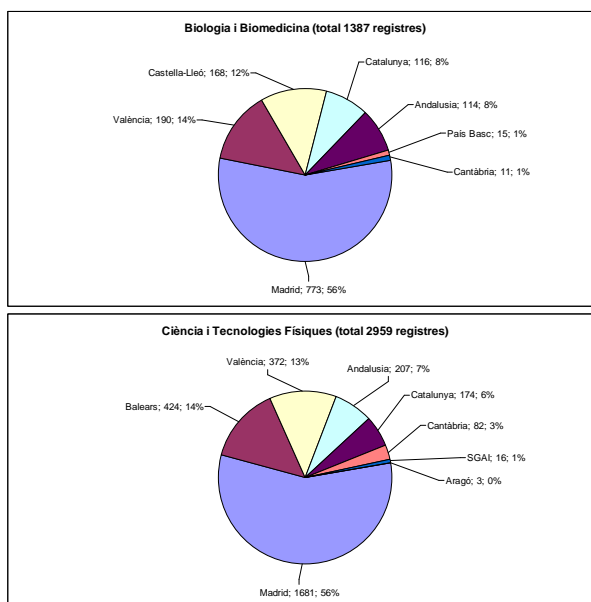
- Ciència i Tecnologies Químiques: 36% (la més important a Digital.CSIC)
- Recursos Naturals: 35% (la més important a Digital.CSIC)
- Humanitats i Ciències Socials: 11% (la 3era en importància)
- Ciència i Tecnologia de Materials: 10% (la 3era en importància)
- Biologia i Biomedicina: 8% (la 4a en importància)
- Ciència i Tecnologies Físiques: 6% (la 5ena en importància)

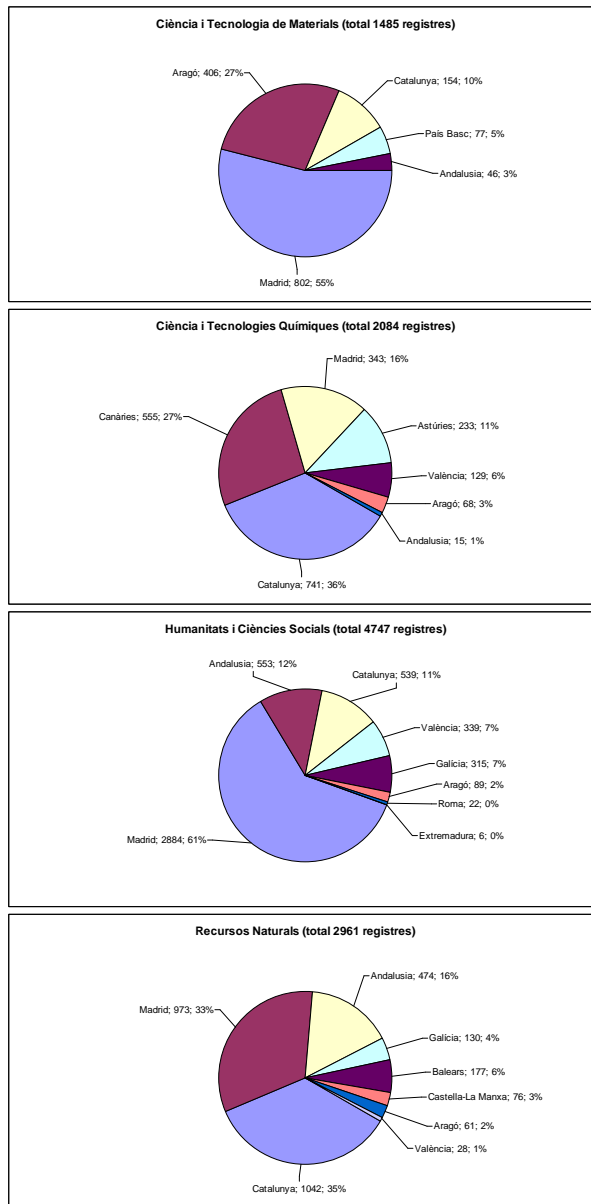
Centres	Àrea	Registres (25-1-2010)	Pes en la seva àrea	Pes a Digital.CSIC
CIC	BB	20	1,44%	0,1%
CRAG	BB	17	1,23%	0,09%
IBMB	BB	54	3,9%	0,28%
IIBB	BB	25	1,8%	0,13%
ICE	CTF	26	0,89%	0,13%

IIIA	CTF	47	1,59%	0,24%
IMB-CNM	CTF	52	1,78%	0,27%
IRII	CTF	30	1,01%	0,16%
OE	CTF	19	0,64%	0,1%
CIN2	CTM	36	2,42%	0,19%
ICMAB	CTM	118	7,95%	0,61%
CID	CTQ	4	0,2%	0,02%
IDAEA	CTQ	412	19,78%	2,14%
IQAC	CTQ	325	15,6%	1,7%
IAE	HCS	357	7,52%	1,86%
IMF	HCS	182	3,83%	0,95%
CEAB	RRNN	85	2,87%	0,44%
CMIMA	RRNN	1	0,03%	0,005%
IBB	RRNN	37	1,25%	0,19%
IBE	RRNN	8	0,27%	0,04%
ICM	RRNN	509	17,19%	2,65%
ICTJA	RRNN	390	13,17%	2,03%
UTM	RRNN	12	0,4%	0,06%
SSCC	SSCC	7	5,03%	0,04%

Els centres que més registres han aportat fins ara són ICM (509), IDAEA (412), ICTJA (390), IAE (357), IQAC (325), IMF (118) i ICMAB (118). La casuística és diferent en cada centre. Per exemple, a ICM, IDAEA, IQAC i ICTJA el pes en l'arxiu ha recaigut principalment en els SAD de les seves biblioteques, amb la col.laboració de la OTDC i, en el cas de l'ICM, amb la col.laboració d'un SAD creat pels investigadors d'algun departament; a IAE i ICMAB, el pes es decanta totalment envers el SAD de la OTDC; i, finalment, a la IMF, l'arxiu es deu a actuacions puntuals del SAD de la biblioteca més la participació d'alguns investigadors que s'han animat a utilitzar l'Auto-arxiu.

Dels 25 centres²⁴ amb més registres a Digital.CSIC trobem la presència dels següents cinc centres a Catalunya: ICM, IDAEA, ICTJA, IAE i IQAC. S'ha d'indicar que tots ells disposen de SAD a la biblioteca menys un, els registres del qual, han estat introduïts pel SAD-OTDC.

Centro de Ciencias Humanas y Sociales - Instituto de Historia (CCHS-IH)	954	HCS
Estación Experimental de Aula Dei (EEAD)	712	CCAA
Centro de Edafología y Biología Aplicada del Segura (CEBAS)	650	CCAA

²⁴ Hem considerat com a un únic centre les diferents seccions del CCHS. Amb data del 12 de maig de 2010, en un nou ranking dels 20 centres que més havien aportat a Digital.CSIC es mantenia la presència de 5 centres. L'única diferència radicava en que el IAE havia sortit de la llista i, havia entrat la IMF (<<http://digital.csic.es/estadisticas/estadisticasGenerales.jsp>>). En aquest cas tots els centres disposen de SAD a la biblioteca.

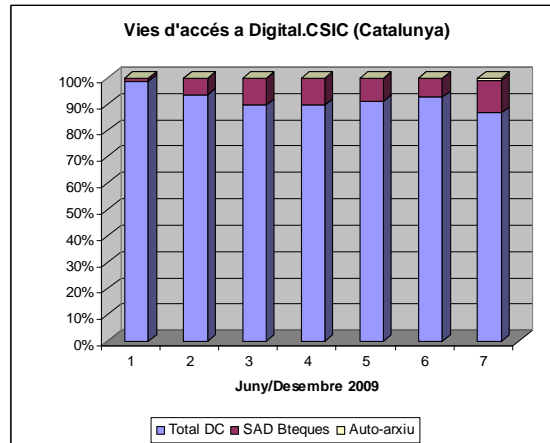
Instituto de Productos Naturales y Agrobiología (IPNA)	555	CTQ
Instituto de Ciencias del Mar (ICM)	509	RRNN
Instituto de Estructura de la Materia (IEM)	451	CTF
Centro de Ciencias Humanas y Sociales - Instituto de Filosofía (CCHS-IFS)	443	HCS
Instituto de Ganadería de Montaña (IGM)	439	CCAA
Instituto de Física Interdisciplinar y Sistemas Complejos (IFISC)	424	CTF
Instituto de Diagnóstico Ambiental y Estudios del Agua (IDAEA)	412	CTQ
Instituto de Ciencia de Materiales de Aragón (ICMA)	406	CTM
Museo Nacional de Ciencias Naturales (MNCN)	403	RRNN
Instituto de Ciencias de la Tierra "Jaime Almera" (ICTJA)	390	RRNN
Instituto de Física Corpuscular (IFIC)	369	CTF
Centro de Ciencias Humanas y Sociales - Instituto de Lengua, Literatura y Antropología (CCHS-ILLA)	363	HCS
Instituto de Análisis Económico (IAE)	357	HCS
Centro de Ciencias Humanas y Sociales - Instituto de Lenguas y Culturas del Mediterráneo y Oriente Próximo (CCHS-ILC)	353	HCS
Instituto de Geología Económica (IGE)	352	RRNN
Escuela de Estudios Árabes (EEA)	330	HCS
Instituto de Química Avanzada de Cataluña (IQAC)	325	CTQ
Instituto de Estudios Gallegos Padre Sarmiento (IEGPS)	315	HCS
Instituto Andaluz de Ciencias de la Tierra (IACT)	281	RRNN
Centro de Biología Molecular "Severo Ochoa" (CBMSO)	267	BB
Centro de Ciencias Humanas y Sociales - Instituto de Economía, Geografía y Demografía (CCHS-IEGD)	265	HCS
Instituto de Cerámica y Vidrio (ICV)	259	CTM
Instituto de Ciencias de la Construcción "Eduardo Torroja" (IETCC)	250	CTM
Centro de Ciencias Humanas y Sociales - Instituto de Políticas y Bienes Públicos (CCHS-IPP)	241	HCS
Centro de Ciencias Humanas y Sociales - Instituto de Estudios Documentales sobre Ciencia y Tecnología (CCHS-IEDCYT)	233	HCS
Instituto Nacional del Carbón (INCAR)	233	CTQ
Instituto de Acústica (IA)	230	CTF
Instituto de Recursos Naturales y Agrobiología de Salamanca (IRNASA)	228	CCAA

Dels 690 registres que es van arxivar durant el passat mes de desembre, 99 registres (14,35%) van ser introduïts pels SAD de les biblioteques del CSIC a Catalunya (CID, IQAC, IDAEA, CMIMA, ICM, UTM i ICTJA) i 7 registres (1%) per la via de l'Auto-arxiu (curiosament tots ells de la IMF). Encara que són dades minses, permeten veure que els centres del CSIC a Catalunya s'estan esforçant per col.laborar amb Digital.CSIC. Les dades dels darrers 6 mesos pel que respecta als centres del CSIC a Catalunya i les vies d'arxiu per SAD i Auto-arxiu han estat les següents.

	Total regs.	Biblioteques	Auto-arxiu
jun-09	727	10	0
jul-09	1149	77	0
ago-09	838	94	2

set-09	814	92	1
oct-09	841	80	2
nov-09	935	74	0
des-09	690	99	7

Centres del CSIC a Catalunya. SAD Biblioteques i Departaments						
CID+IQAC+IDAEA	CMIMA+ICM+UTM	ICTJA	IMF	IBB	CEAB	IIIA
0	10	0	0	0	0	0
71	6	0	0	0	0	0
81	13	0	0	0	0	0
55	30	7	0	0	0	0
34	31	7	1	4	0	3
42	22	8	0	0	2	0
32	29	24	0	1	0	0

Centres del CSIC a Catalunya. Auto-arxiu							
CID+IQAC+IDAEA	CMIMA+ICM+UTM	ICTJA	IMF	IBB	CEAB	IIIA	ICMAB
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	0	1	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	7	0	0	0	0

Entre els 75 registres més **visitats** a Digital.CSIC trobem els següents 6 pertanyents a centres de Catalunya, especificant posició, centre i número de visites (el registre més visitat a Digital.CSIC, amb data 22 de gener de 2010, ha rebut 3.956 visites).

Posició	Títol	Centre	Visites
13	La música en las reuniones de los Testigos de Jehová	IMF	1521
24	Análisis de la correlación entre los elementos menores contenidos en las	ICTJA	1347

	fluoritas del yacimiento de Osor (Gerona)		
26	Xarxa de Biblioteques del CSIC a Catalunya	CBIC	1319
40	A burst of segmental duplications in the genome of the African great ape ancestor	IBE	1074
72	Proyecto AGUA - Composición y calidad del agua de la Cuenca Hidrográfica del río Salí, Provincia de Tucumán, Argentina	ICTJA	898
73	Exposición a contaminantes atmosféricos durante el embarazo y desarrollo prenatal y neonatal: protocolo de investigación en el proyecto INMA (Infancia y Medio Ambiente)	IDAEA	897

Entre els 75 registres més **descarregats** a Digital.CSIC trobem els següents 9 pertanyents a centres de Catalunya, especificant posició, centre i número de descàrregues (el registre més descarregat a Digital.CSIC, amb data 22 de gener de 2010, ha rebut 14.881 descàrregues).

Posició	Títol	Centre	Descàrregues
4	La música en las reuniones de los Testigos de Jehová	IMF	7842
9	Himnarios jehovistas: una aproximación histórica a los cancioneros utilizados por los Testigos de Jehová	IMF	4708
18	La música en las reuniones de los Testigos de Jehová	IMF	2697
24	Fauna of the Mediterranean Hydrozoa	ICM	2165
47	Better understanding motion planning: A comparative review of "Principles of Robot Motion: Theory, Algorithms, and Implementations", by H. Choset et al.	IRII	1714
54	Análisis granulométrico por métodos automáticos: tubo de sedimentación y sedigraph	ICM	1568
61	Arsénico en aguas: origen, movilidad y tratamiento	ICTJA	1511
64	Música y religiones minoritarias: el caso de los Testigos Cristianos de Jehová	IMF	1498
68	Estudis sobre cinc herbaris històrics de l'Institut Botànic de Barcelona	IBB	1457

Com es pot observar el número de registres arxivats per centres i biblioteques del CSIC a Catalunya que entren en aquest "ranking" de visualització i descàrrega és encara molt baix. És aquesta una indicació, probablement, de que el grau de millora en la visibilitat dels treballs introduïts a Digital.CSIC és encara objectable però, s'ha de tenir en compte el curt temps que porta en funcionament i que encara ens trobem en una fase inicial del repositori. No obstant, la quasi totalitat dels registres anteriors es poden localitzar mitjançant *Google Scholar*.

4. Conclusions

Totes les dades incloses en aquest treball ens han permet obtenir una visió aproximada de la presència dels centres del CSIC a Catalunya a Digital.CSIC a finals de gener de 2010. Malgrat que no hem pogut obtenir dades més exactes sobre la possible major visibilitat que Digital.CSIC ofereix als investigadors de Catalunya, sí que podem constatar que poc a poc aquest repositori s'està obrint camí dins i fora del seu organisme. La feina portada a terme per la OTDC ha estat gran i, segurament, encara haurà de ser molt considerable en el futur. S'observa, no obstant, que quan les biblioteques dels centres recolzen de forma activa la col.laboració en el projecte el nombre de treballs arxivats acostuma a augmentar considerablement. Sembla que les biblioteques del CSIC a Catalunya assumeixen que poden

oferir un bon servei a la comunitat científica si es converteixen en gestors i dinamitzadors de Digital.CSIC als seus respectius centres.

La situació dels centres del CSIC a Catalunya és molt diversa. Aquells que no disposen de biblioteca "física" continuaran basant la seva col.laboració segons el grau de convenciment que pogui aconseguir la OTDC. Alguns d'aquests centres ja han assignat a algun membre del seu personal per a que gestioni la col.laboració amb Digital.CSIC i posin en marxa un SAD, altres només preveuen animar als investigadors a que facin auto-arxiu i, d'altres confien en poder transferir les seves bases de dades de forma automàtica a Digital.CSIC. Hi ha centres que tenen un alt grau de col.laboració amb altres organismes --com alguna de les universitats catalanes-- i ja hi estan arxivant els seus treballs als repositoris d'aquests. Seria interessant poder arribar a acords en un futur proper que permetessin el transvassament d'aquestes dades entre repositoris.

Encara queden reptes pendents per portar a terme després de dos anys de vida de Digital.CSIC. El principal és el d'aconseguir un millors índex de participació entre el personal científic, és a dir, que la via de l'Auto-arxiu obtingui una més gran importància... donat que això seria una indicació de que els investigadors comencen a veure Digital.CSIC com a una eina que els hi pot aportar beneficis. Però també s'està constatant que l'existència de SAD a les biblioteques dels seus centres està fent que molts d'aquests investigadors es decantin obertament per aquesta via. Sens dubte les biblioteques d'aquells centres que en disposen poden jugar un paper fonamental en aquest sentit. El grau de convenciment que, tant la OTDC com les biblioteques, puguin continuar assolint en els responsables científics dels centres del CSIC serà també molt important en el futur immediat de Digital.CSIC.

El grau de participació de les biblioteques del CSIC a Catalunya, envers un 50%, és una dada molt positiva i, en posa també un gran repte. En el moment en que les biblioteques assumeixin un alt grau de col.laboració segurament tindrà una incidència molt clara en el contingut de Digital.CSIC. Un altre dels objectius és intentar augmentar la presència de molts dels centres que té el CSIC a l'estat, entre ells alguns de catalans que, sens dubte, poden aportar un gran nombre de registres donada la seva llarga trajectòria en producció científica. A nivell estatal la tendència d'arxiu s'apropa a un 50-35-15, en el que la primera xifra és el tant per cent aportat per l'OTDC, la segona és l'aportació per part dels SAD de les biblioteques i, la tercera l'aportació per auto-arxiu. L'objectiu de cara a l'any 2010 és arribar a un 45-45-10. Del total de les 78 biblioteques del CSIC, més del 90% participen activament mitjançant un SAD. A Catalunya també s'està treballant en aquest sentit. S'espera que amb la millora de les estadístiques oferides per l'OTDC durant el 2010 es puguin obtenir dades que permetin comparar el present estudi i confirmar la tendència de que les biblioteques del CSIC a Catalunya estàn fent un gran esforç per recolzar l'èxit de Digital.CSIC. S'ha de tenir en compte que el personal bibliotecari del CSIC a Catalunya és de 17 persones, que conjuntament amb les 3 persones de la OTDC i CBIC-Catalunya, representa el reduït personal que ha col.laborat en obtenir les dades aquí presentades. No hi ha cap dubte que és un reflex de l'excel·lent treball per part de tots aquests professionals.

Som conscients que les dades aquí aportades no permeten anar més enllà que indicar numèricament el grau de registres arxivats, el grau per diferents àrees temàtiques o, fins i tot, una aproximació com és el cas d'aquest treball, del grau per àrees territorials. Encara és massa d'hora per poder obtenir dades que permetin confirmar que els repositoris poden donar una major visibilitat als investigadors i centres del CSIC a Catalunya. Els centres i biblioteques del CSIC a Catalunya encara es troben, clarament, en una primera fase de la seva participació a Digital.CSIC.

5. Bibliografia

Castro Martín, Pablo de. "Digital.CSIC: una iniciativa para difundir la producción científica del Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)". *IX Workshop REBIUN "Proyectos Digitales", Universidad de Salamanca, 1-2 de octubre de 2009*. 2009.
<http://digital.csic.es/bitstream/10261/17535/3/DigitalCSIC_WS_REBIUN_Salamanca.pdf>

Castro Martín, Pablo de "Digital.CSIC: un repositorio institucional en plena consolidación". *Enredadera*. Nº 16 (junio 2009).
<<http://digital.csic.es/bitstream/10261/13867/1/consolidacion.pdf>>

Castro Martín, Pablo de. "Digital.CSIC: el desarrollo de un repositorio institucional científico en el CSIC". *XI Jornadas Españolas de Documentación. FESABID 2009. Zaragoza, 20, 21 y 22 de mayo de 2009*. 2009.
<http://digital.csic.es/bitstream/10261/13094/1/DigitalCSIC_Fesabid_2009.pdf><http://digital.csic.es/bitstream/10261/13094/3/Ponencia_DigitalCSIC_ExperienciaProfesional.pdf>

Castro Martín, Pablo de. "Estadísticas 'a la carta' en Digital.CSIC: un instrumento para la métrica desde los repositorios institucionales". *XI Jornadas Españolas de Documentación. FESABID 2009. Zaragoza, 20, 21 y 22 de mayo de 2009*. 2009.
<http://digital.csic.es/bitstream/10261/12963/1/Mesa_redonda_Metrica_de_repositorios.pdf>

Castro Martín, Pablo de. "Digital.CSIC, un año después". *La proyección de los repositorios institucionales. 3er Encuentro OS-Repositorios. Facultad de Informática. Universidad Complutense de Madrid. 10-12 Diciembre 2008*. 2008.
<http://digital.csic.es/bitstream/10261/10114/1/DigitalCSIC_OneYearLater_OSREP.pdf>

Castro Martín, Pablo de. "Digital.CSIC: el camino hacia la consolidación de un repositorio científico". *Enredadera*. Nº 15 (agosto 2008).
<http://digital.csic.es/bitstream/10261/7141/1/Enredadera_final.pdf>

Giner Duran, Clara; Pemau Alonso, Julio; Castro Martín, Pablo de; Domenech García, Luisa. "El Repositorio Institucional Digital.CSIC: la materialización de la estrategia Open Access del Consejo Superior de Investigaciones Científicas". *X Jornadas sobre Tecnologías de la Información para la Modernización de las Administraciones Públicas (TecniMAP 2007), Gijón, 27-30 de noviembre de 2007*. 2007.
<http://digital.csic.es/bitstream/10261/2222/1/oa_tecnimap.pdf>

Oficina Técnica Digital.CSIC. *Memoria 2009 Digital.CSIC : acceso abierto a documentos digitales*. Madrid: [CSIC. Unidad de Coordinación de Bibliotecas. Oficina Técnica Digital.CSIC, 2010] <http://digital.csic.es/documentos/DigitalCSIC_memoria_2009.pdf>

Oró Altisent, Assumpció. "L'estat actual de les Biblioteques del CSIC a Catalunya: objectius aconseguits i mancances". *6es Jornades Catalanes de Documentació, Barcelona 1997*. 1997, p.635-632 <<http://digital.csic.es/bitstream/10261/2952/1/oropdf.pdf>>

Plaza-Navas, Miquel Àngel. *Xarxa de Biblioteques del CSIC a Catalunya*. 2008.
<<http://digital.csic.es/bitstream/10261/8897/1/XARXA%20DE%20BIBLIOTEQUES%20DEL%20CSIC.pdf>>

Ponsati Obiols, Agnès. "Bibliotecas visibilizando ciencia". *Seminario Pensar en Español, México, D.F., UNAM, 5-8 Octubre 2009*. 2009.
<<http://digital.csic.es/bitstream/10261/17709/3/Pensar%20en%20Español.pdf>>

Ponsati Obiols, Agnès. "Red de Bibliotecas del CSIC". *Anuario de Bibliotecas Españolas*, 2008, p.208-215.

Ponsati Obiols, Agnès. "La Xarxa de Biblioteques del CSIC: 10 anys informatitzant". *Item*. Núm. 17 (1995), p.16-37. <<http://digital.csic.es/bitstream/10261/2958/1/xarxabiblioteques.pdf>>

Ponsati Obiols, Agnès; Cottureau, Mario. "Las bibliotecas del Consejo Superior de Investigaciones Científicas". *Correo Bibliotecario*. Nº 98 (Octubre 2007), p.16-20
<<http://digital.csic.es/bitstream/10261/2982/1/correobib.pdf>>

Rodríguez Alcalde, Ángel L.; Ponsati Obiols, Agnès; Cala Rivero, Clara. "Hacia una estrategia Open Access en el Consejo Superior de Investigaciones Científicas". *IX Jornadas sobre Tecnologías de la Información para la Modernización de las Administraciones Públicas (TecnIMAP 2006)*, Sevilla, 30 de Mayo-2 de Junio. 2006.
<<http://digital.csic.es/bitstream/10261/1416/1/open%2baccess.pdf>>